

Principer för beredning av beslut om fortsatt verksamhet för NSEO efter 2023

A. MÅTT OCH STEG FÖR ATT BEREDA FORTSATT VERKSAMHET

North Sweden European Office, North Sweden/NSEO, är ett samarbetsprojekt mellan 14 huvudmän i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland, inordnat under Region Västerbotten som projektägare. Parter i projektet är de regionala och kommunala politiska församlingarna, de tre universiteterna samt näringslivets organisationer i form av Handelskammare och Företagarna. Kontoret har funnits i Bryssel sedan 1997 och från start företrätt Norrbotten och Västerbotten i EU. Från och med 2020 ingår även Jämtland Härjedalen och Västernorrland. Genom alla år har NSEO varit anordnat som ett projekt med projektperioder som varierat mellan tre och sju år, där det skrivits ett samarbetsavtal mellan huvudmännen inför en fortsatt verksamhet vid varje ny sådan projektperiod. Nuvarande projektperiod löper mellan 2017 och 2023 och inför en fortsättning av verksamheten från och med 2024 behöver ett nytt avtal tas fram för beslut av de medverkande parterna.

Det är varje part som avgör sitt intresse och engagemang i kontoret för NSEO och med vilken inriktning för kontorets verksamhet. Utgångspunkten för ett nytt samarbetsavtal är att samtliga nuvarande 14 parter ser ett fortsatt intresse för en fortsatt verksamhet för den samlade geografien i norra Sverige på motsvarande sätt som i dagsläget. Diskussionerna och arbetet med att förbereda den fortsatta verksamheten i dialog med och mellan parterna får ge vid handen vilka behov av anpassningar och justeringar som kan behöva göras för att få till stånd ett motsvarande avtal som idag och/eller om det finns intresse för och behov av större förändringar eller inte.

Tidsaspekten innebär att styrelsen, som har Ägarrådets mandat att sköta denna process, under hösten 2021 landar i en hanteringsordning som är vad detta PM ger underlag för. Detta för att under våren 2022 få fram underlag för att vid det tänkta ordinarie Ägarrådet före sommaren ge en uppdatering av förberedelserna och riktningen för framtagande av ett förslag till nytt avtal. Under hösten 2022 tas ett avtalsförslag fram och kan diskuteras inom respektive ägare för att till Ägarrådet under våren 2023 har ett färdigt avtal att kunna godkännas. Det kan sedan konfirmeras och skrivas under av respektive huvudmannorganisation före årsskiftet och därmed en fortsatt kontinuerlig verksamhet från 2024. Med den tidsaxeln finns möjlighet att ta fram underlag att stämmas av under arbetets gång för att ha ett beslut med en viss framförhållning för verksamheten att förbereda för den fortsatta driften från och med 2024.

Huvudparten av medarbetarna, som är anställda på så kallade URA-kontrakt via UmU, har avtal som upphör i december 2023 om inget annat bestäms och för övriga medarbetare samt de nya lokaler som verksamheten gått in i under 2021, krävs det ordentlig framförhållning för att genomföra en avveckling eller annan omställning, att ha i beaktande. Därav vikten av att så tidigt som möjligt få en klarhet i inriktningen för den fortsatta verksamheten och nuvarande parter intresse för och ambitionsnivå med en fortsatt verksamhet för NSEO.

B. ANORDNANDE AV ÖVERSYN AV NUVARANDE VERKSAMHET

Tidsaxeln enligt ovan ger ramverket för de mått och steg som kan tas. En viktig del är därmed att få en överblick över de olika parternas och hemmaaktörernas syn på verksamheten och vad som är att eftersträva för att bedöma inriktningen av det fortsatta kontoret. Utgångspunkten är att bibehålla nuvarande ägarstruktur och fokus på det samlade uppdraget för hela norra Sverige i EU, men också hur det möjligen kan stärkas i samverkan med aktörerna på hemmaplan och till det kan

även föras North Sweden Stockholm Office, NSSO, som idag har samma regionala geografi och många av de påverkansfrågor NSEO arbetar med i EU har också en nationell svensk dimension att samspela med. Någon form av underlag för att bedöma detta behöver därmed tas fram. Särskilt bör utredas alla parter intresse av att kvarstå i NSEO och om det i sin tur innebär några behov av förändringar för att försäkra sig om det för att styra inriktningen på det fortsatta arbetet.

Den fortsatta verksamheten för NSEO är troligtvis att vara i form av ett nytt projekt att följa på det nuvarande. Tidigare utredningar har visat på svårigheterna att hitta andra organisationsformer som alla parter kan medverka i på samma villor och utan stora administrativa utmaningar och kostnader för en verksamhet med sin egentliga bas i Belgien och de lagar och regler som gäller där. Det förhindrar inte att åter se över frågan om att hitta en mer fast och stabil organisationsform än ett projekt, som varit ett önskemål som har lyfts genom åren från ägarhåll, givet att den strävan fortsatt finns. Det finns fördelar och nackdelar med en fast organisation kontra ett projekt, men hittills har svårigheterna med något annat än att fortsätta som ett projekt ansetts överstiga fördelarna.

Det är sedan för styrelsen att från ett sådant underlag dra slutsatser och bestämma den fortsatta processen med eventuella ytterligare behov av underlag och vad att förelägga Ägarrådet. Dock kan en utredning av detta slag också i sig innehålla slutsatser och resonemang för att peka ut en eller flera möjliga inriktningar för ett kommande avtal om en fortsatt verksamhet. I sådana resonemang och slutsatser ligger också att i möjlig mån bedöma hur kontoret levererar resultat utifrån de förväntningar som finns och de mål som ställts upp med från parterna tillställda resurser.

Mycket av dessa diskussioner kan föras i styrelsen med underlag som finns från tidigare och inhämtande av kunskap och dialog från kontorets personal och hemåt i de egna organisationerna. Det kan samtidigt finnas anledning att få bredare perspektiv genom dialog med andra aktörer och de på hemmaplan som samverkar med NSEO i det mer dagliga löpande arbetet, för att få deras bild av verksamheten och vad den tillför. Även från exempelvis aktörer på Brysselarenan och nationell nivå kan det vara av intresse att få deras perspektiv på NSEO för att ytterligare bredda bilden i beslutsunderlagen, men inrymmer samtidigt stora utmaningar med att nå ett urval relevanta externa aktörer med en någorlunda begränsad arbetsinsats. Det utmaningarna ska inte underskattas och det får därför utvärderas möjligheterna och värdet av sådana mer externa kontakter vid utformningen av det konkreta upplägget för en utredning/utvärdering av detta slag. Till det kan föras att även de på kontoret verksamma kan delge sina perspektiv på det arbete som görs.

Detta är sammantaget inte något som kontoret självt kan göra för att garantera tillförlitliga svar. Det är på det hela taget inte helt enkelt för dem som är inne i kontorets arbete att fullt ut ta fram underlag för en relevant utvärdering av hur NSEO uppfattas och anses prestera. Det finns därför skäl för att låta någon utomstående hålla i denna ovan skisserade utvärdering för styrelsen ha som underlag för diskussionerna om inriktningen för besluten om en fortsatt verksamhet. För att göra processen smidigare och mindre kostsam kan Region Västerbotten som projektägare tillhandahålla sådan utredningskapacitet utan behov av att göra en särskild upphandling och med möjligheten att också hitta utredare som är något insatt i verksamheten och den regionala miljö NSEO verkar i.

Förslaget är därför att använda någon av Region Västerbottens upphandlade konsultfirmor för verksamhetsutredningar och ledningsstöd för att göra intervjuer och ta fram relevanta underlag som också kan vara att delvis uppdatera tidigare gjorda utredningar, att kunna presenteras för styrelsen under våren 2022 och utgöra en del av diskussionsunderlaget för Ägarrådet. Direktören kan i dialog med Region Västerbotten göra en förfrågan för att få förslag på upplägg och kostnader och med det lägga ut uppdraget för denna del av processen. Kostnaden tas inom de ekonomiska ramar North Sweden har och får därmed anpassas till det ekonomiska utrymmet på direktörens

bemyndigande. I de delar där kontoret står med kunskaper och möjligheter att inhämta information och underlag under arbetets gång för att också hålla ned kostnaden för konsultens arbete, så är det ett åtagande som ligger på direktören att hantera.

C. FRÅGAN OM REKRYTERING AV DIREKTÖR

Kopplat till processen för en fortsatt verksamhet för NSEO finns direktörens ansvar och roll. Den är given utifrån styrelsens mandat och att det är direktören som i dialog med ordföranden håller i det löpande arbetet och gentemot styrelsen för upp de avvägningar som behöver lyftas för att föra processen framåt

Det finns ett liggande uppdrag till ordföranden att kunna starta en rekryteringsprocess av en ny direktör. Detta från det att frågan aviserades i styrelsen under 2019 av nuvarande direktören beroende av personliga omständigheter. Det uppdraget har sedan inte tagits vidare i och med att överenskommelser har träffats om att direktören fortsatt kunnat hålla i arbetet med sammanläggningen till ett samlat kontor för hela norra Sverige som genomfördes 2019-2020 och där det ansågs fördelaktigt med en fortsatt kontinuitet på direktörsposten. Till det kan läggas arbetet med att sätta en ny organisation och att kunna gå in i nya lokaler som sedan fortsatt under 2020-2021. Under den perioden inföll därtill Covid-19 med sina ytterligare utmaningar men också nya möjligheter att arbeta på distans och att för framtiden hitta nya arbetsformer även efter Covid-19.

Det finns för den process som nu inleds för en fortsatt verksamhet efter 2023 fördelar med att bibehålla en kontinuitet för att dels inte tappa tempo, dels ha med sig kunskaper och erfarenheter från tidigare motsvarande processer och samtidigt inte tappa övrigt fokus på North Swedens egentliga arbete i EU. Detta kan å andra sidan ställas emot möjligheten att nu göra en snabb rekrytering för att få in en ny kraft på direktörsposten att leda processen och de facto kunna styra mot vilken verksamhet att etablera från och med 2024 och efter det fortsatt kunna leda.

Från nuvarande direktören finns i dialog med ordföranden ett intresse och vilja att nu kunna fortsätta i NSEO. Detta i och med att under den tid som har gått sedan frågan om en rekrytering aviserades, så har ett antal omständigheter förändrats som underlättar att vara kvar i och fortsatt leda verksamheten. Den organisation som nu är satt och de möjligheter som kommer att finnas för att kombinera arbete i Bryssel och i ännu högre grad behov av att vara i hemmaregionerna med ett samtidigt fortsatt utrymme för distansarbete, innebär lite av en ny- och omstart efter nu etablerandet av det samlade kontoret och avveckling av Covid-19-begränsningarna, med sikte på att också tillförsäkra en fortsättning även efter 2023.

Det innebär, givet styrelsen avvägning, att uppdraget till ordföranden om att inleda en rekrytering av direktör inhiberas tills frågan åter väcks av endera part.